

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 27.07.2018 № 14)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"НАЦІОНАЛЬНИЙ РАХУНОК СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ"
1.06.00.02**

електронна пошта: AVG@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 289-44-49
керівник ДСС: Герасименко А. В.

Київ – 2018

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	5
2.4. Доступність та зрозумілість.....	6
2.5. Послідовність та зіставність.....	6
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	7
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	8
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	8
3. Заключна частина.....	9

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Національний рахунок соціального захисту" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Цей звіт є відправною точкою для підготовки більш детальних стандартних звітів з якості державного статистичного спостереження "Національний рахунок соціального захисту" (далі – ДСС, спостереження), орієнтованих на широке коло споживачів (як на користувачів, так і на виробників статистичної інформації), задоволення їхніх потреб в інформації щодо якості даних і процесів спостереження.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначено розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06.2010 № 216.

Метою проведення ДСС є отримання даних щодо фінансування системи соціального захисту.

Спостереження запроваджене у 2010 році на виконання пункту 39 Плану дій щодо реалізації Стратегії розвитку державної статистики України на період до 2012 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 1413-р а також для вирішення завдань щодо інформаційного забезпечення органів державної влади та управління для прийняття ними рішень у сфері соціального захисту населення.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 1.06 "Соціальний захист".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закон України "Про державну статистику". ДСС проводиться з урахуванням положень Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 458/2007 від 25.04.2007 щодо Європейської системи інтегрованої статистики соціального захисту (ESSPROS), а також Регламентів Комісії (ЄС) № 110/2011 від 08.02.2011, № 1322/2007 від 12.11.2007, № 10/2008 від 08.01.2008, № 263/2011 від 17.03.2011, які передбачають імплементацію Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 458/2007 від 25.04.2007.

Державне статистичне спостереження "Національний рахунок соціального захисту" проводиться відповідно до Методологічних положень щодо складання допоміжних (сателітних) рахунків соціального захисту в Україні (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держкомстату від 15.02.2010 № 56 і розміщених на офіційному веб-сайті Держстату в розділі

"Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Соціальний захист".

Спостереження здійснюється на основі:

даних державного статистичного спостереження 1.04.00.02 "Національний рахунок охорони здоров'я", а також адміністративних даних, зокрема, Міністерства соціальної політики – звітів про державну допомогу сім'ям з дітьми; про надання державної соціальної допомоги інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам; про надання державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, особам з інвалідністю та допомоги на догляд; про надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям; Державної казначейської служби – звітів про виконання державного та місцевих бюджетів; Пенсійного фонду – звіту про виконання бюджету Пенсійного фонду; Фонду соціального страхування – звіту про виконання бюджету Фонду соціального страхування; Державної служби зайнятості – звіту про виконання бюджету Державної служби зайнятості.

Основними статистичними публікаціями, в яких поширюються дані ДСС, є статистичні збірники "Національні рахунки соціального захисту (НРСЗ) в Україні" та "Соціальний захист населення України".

Крім того, дані, отримані за результатами ДСС використовуються для заповнення запитальника Євростату, який заповнюється статистичними службами європейських країн в рамках статистичного співробітництва. Результати цього обстеження оприлюднюються у базі даних "Політика Європейського сусідства країн" ("European Neighbourhood Policy (ENP) countries"), розміщеною на веб-сайті Євростату.

На запити користувачів надається наявна статистична інформація за результатами спостереження у зведеному вигляді на паперових, електронних носіях, засобами зв'язку, в порядку та на умовах, визначених чинним законодавством.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками ДСС є:

Надходження на соціальний захист;

Видатки на соціальний захист за функціями: "Захворювання/медичне обслуговування", "Інвалідність", "Похилий вік", "Утриманці, що пережили годувальників", "Сім'я/діти", "Безробіття", "Житло", "Соціальна ізоляція".

Показники ДСС формуються за класифікацією допоміжних (сателітних) рахунків соціального захисту в Україні.

Статистичні показники спостереження складаються по Україні в цілому та поширюються у вигляді стандартних таблиць надходжень та видатків соціального захисту.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень, допоміжні рахунки соціального захисту – широко визнаний у європейській статистичній практиці метод узагальнення, опису й аналізу фінансування національних систем соціального захисту, який є важливим для удосконалення їх діяльності. Методологія складання допоміжних рахунків соціального захисту розроблена європейськими статистиками для забезпечення Європейської статистичної комісії співставними індикаторами щодо фінансових потоків, спрямованих країнами у цю галузь.

Оскільки джерелами інформації для ДСС є дані державних статистичних спостережень та адміністративні дані – формування сукупності одиниць спостереження не здійснюється.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному веб-сайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де вказані відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка і аналіз даних ДСС здійснюється в терміни, передбачені технологічною програмою державних статистичних спостережень. Терміни поширення даних відповідають вимогам Регламенту Європейського парламенту та Ради (ЄС) № 458/2007 від 25.04.2007.

Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
IV квартал наступного за звітним року	січень другого року за звітним	січень-лютий другого року за звітним	28 лютого другого року за звітним

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються у терміни, передбачені вимогами Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.pdf) на офіційному веб-сайті Держстату. Так, статистичний збірник "Національні рахунки соціального захисту (НРСЗ) в Україні" розміщено на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Публікації"/"Демографічна та соціальна статистика"/"Соціальний захист". Ця інформація може надаватися користувачам в електронному форматі за їхніми запитами.

Більш детальну статистичну інформацію, наявну за цим спостереженням, можна отримати за запитами в установленому порядку.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів цього статистичного спостереження, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов поширення його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;

телефон: (044) 289–44–49;

електронна пошта: AVG@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс 235–37–39;

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки у державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Концепція ДСС передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Зважаючи на зазначене, показники цього державного статистичного спостереження за певний обраний період можна порівнювати з даними по Україні з 2007 року та проводити порівняння з показниками системи

соціального захисту ESSPROS країн ЄС, які оприлюднюються на веб-сайті Євростату (www.ec.europa.eu).

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації спостереження щодо Національного рахунку соціального захисту формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних.

Користувачами інформації, яка отримана за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, інші державні установи, наукові організації, міжнародні організації, навчальні заклади, підприємства та установи, фізичні особи.

У квітні 2017 року Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо показників, які містяться в статистичному збірнику (на момент проведення анкетного опитування – статистичному бюлетені) "Національні рахунки соціального захисту (НРСЗ) в Україні", а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Основні висновки за результатами опитування:

60% опитаних зазначили, що статистична інформація з тематики опитування є основною або важливою складовою їхньої діяльності;

83% користувачів отримують необхідну інформацію з тематики опитування електронними засобами (електронна пошта, Інтернет);

50% опитаних використовують веб-сайт Держстату для отримання інформації постійно, стільки ж – періодично;

90% опитаних, які у своїй діяльності використовували статистичний бюлетень "Національні рахунки соціального захисту (НРСЗ)", поставили оцінку "добре" та "відмінно" переліку показників, уміщених у ньому;

при цьому найчастіше використовують показники "Загальні видатки на соціальний захист" та "Видатки на соціальний захист за окремими функціями" (по 90% опитаних), дещо менше використовують показники "Видатки на соціальний захист за схемами" та "Надходження коштів на соціальний захист за схемами" (70% та 50% відповідно);

90% опитаних не отримують інформацію з тематики опитування з інших джерел, а користуються лише даними Держстату;

від 50% до 90% користувачів дали оцінку "добре" за всіма критеріями якості даних щодо показників з тематики опитування. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність", на другому місці – "Своєчасність та Пунктуальність", на третьому – "Доступність та Зрозумілість/Ясність";

90% опитаних дали позитивну оцінку інформаційній підтримці з тематики опитування;

майже 40% користувачів висловились про поліпшення якості інформаційної підтримки щодо показників з тематики опитування порівняно з минулим роком, 40% – вважають, що вона не змінилася.

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Оскільки ДСС здійснюється на основі даних ДСС "Національний рахунок охорони здоров'я" та адміністративних даних Міністерства соціальної політики, Пенсійного фонду, Фонду соціального страхування, Державної служби зайнятості та Державної казначейської служби звітне навантаження на респондентів за цим ДСС відсутнє.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначено положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами у практиці проведення цього статистичного спостереження реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді;

в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не поширюється.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З цією метою передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно організації спостереження, його проведення, збору даних, формування інформації та її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на

офіційному веб-сайті Держстату та його територіальних органів, надаються користувачам у публікаціях і засобах масової інформації.

Заклучна частина

Важливою умовою подальшого розвитку ДСС є забезпечення існуючих інформаційних потреб користувачів статистичної інформації та оптимізація процесу статистичного виробництва, що здійснюється шляхом раціоналізації вибору джерел адміністративних даних для формування статистичної інформації.

Оскільки дані отримані за результатами спостереження використовуються для міжнародних порівнянь та є основою для прийняття управлінських рішень у сфері соціального захисту, з метою його подальшого вдосконалення буде опрацьоване питання щодо визначення додаткових джерел даних.